

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Iwona Koper (przewodniczący)

SSN Grzegorz Misiurek (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z wniosku Prowincji X. w C. Zgromadzenia Sióstr (...)

przy uczestnictwie Fundacji Z.(...) w K. oraz Skarbu Państwa - Starosty X.

o zasiedzenie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 marca 2008 r.,

zażalenia uczestnika postępowania - Fundacji Z.(...) w K.

na postanowienie Sądu Okręgowego w P. z dnia 21 listopada 2007 r., sygn. akt II Ca (...),

uchyla zaskarżone postanowienie w części odrzucającej apelację i odrzuca zażalenie w pozostałym zakresie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w P. postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2007 r. odmówił uczestnikowi postępowania Fundacji Z.(...) w K. dalszego udziału w sprawie i odrzucił wniesioną przez niego apelację od postanowienia Sądu Rejonowego w Ś. z dnia 25 kwietnia 2007 r. Sąd Okręgowy wskazał, że w rozpoznawanej sprawie nie ma żadnych podstaw do uznania, że wynik postępowania dotyczy praw istniejącej Fundacji Z.(...). Jest ona bowiem inną osobą prawną niż Fundacja „Z.(...)” ujawniona w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości, której dotyczy wniosek o stwierdzenie zasiedzenia. Ta ostatnia została zniesiona dekretem z dnia 24 kwietnia 1952 r. o zniesieniu fundacji (Dz. U. Nr 25, poz. 172). Utworzona ustawą z dnia 18 września 2001

r. (Dz. U. Nr 130, poz. 1451) Fundacja Z.(...), biorąca udział w sprawie jako uczestnik postępowania, wyposażona została w majątek, który nie obejmuje przedmiotowej nieruchomości. Tym samym wynik postępowania w niniejszej sprawie nie dotyczy bezpośrednio, ani pośrednio wymienionego uczestnika postępowania. Okoliczność, że mógłby on ewentualnie ubiegać się o przeniesienie na swoją rzecz przez Skarb Państwa własności nieruchomości objętej wnioskiem, stwarza jedynie po jego stronie pewien interes faktyczny, który nie uzasadnia udziału w postępowaniu.

W zażaleniu na powyższe postanowienie Fundacja Z.(...) w K. wniosła o jego uchylenie. Podniosła zarzuty naruszenia art. 370 w związku z art. 373 k.p.c. przez bezzasadne odrzucenie apelacji, art. 510 § 1 k.p.c. na skutek wadliwego przyjęcia, że skarżący nie jest uczestnikiem postępowania, gdyż wynik postępowania nie dotyczy jego praw oraz art. 2, art. 21 ust.1 i art. 64 § 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przez pozbawienie go udziału w postępowaniu, którego wynikiem jest bezpośrednio zainteresowany. W uzasadnieniu wskazała, że – wbrew odmiennemu zapatrywaniu Sądu Okręgowego – pozostaje następcą prawnym zniesionej w 1952 r. Fundacji Z.(...), a wykaz majątku, w jaki została wyposażona po restytucji w 2001 r., nie jest zamknięty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy odmówił Fundacji Z.(...) w K. dalszego udziału w sprawie i odrzucił wniesioną przez niego apelację od orzeczenia wydanego po przeprowadzeniu postępowania z jego udziałem. Postanowienie to zawiera zatem dwa rozstrzygnięcia i oba one zostały zakwestionowane zażaleniem.

Zgodnie z treścią art. 394¹ § 2 k.p.c., w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o jakich mowa w art. 398¹, a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Postanowienie odmawiające uczestnikowi dalszego udziału w sprawie zakończonej przy jego uczestnictwie nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie w rozumieniu przytoczonego wyżej przepisu. Nie podlega ona zatem zaskarżeniu zażaleniem. W tej części zażalenie musi być odrzucone jako niedopuszczalne.

Niewątpliwie odmówienie skarżącemu dalszego udziału w sprawie stanowiło przesłankę odrzucenia wniesionej przez niego apelacji. Zasadność oceny wyrażonej przy tym przez Sąd drugiej instancji może więc zostać poddana kontroli w ramach art. 380 k.p.c. W istocie bowiem skarżący w zażaleniu żądanie takie wyraził jednoznacznie.

Podniesionym w tym zakresie zarzutom i przytoczonej w ich uzasadnieniu argumentacji nie można odmówić słuszności.

Należy zgodzić się z zapatrywaniem Sądu Okręgowego, że dopuszczalna jest odmowa dalszego udziału w postępowaniu nieprocesowym osobie, która nie jest zainteresowana jego wynikiem. Pogląd taki, prezentowany jest w orzecznictwie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 października 1999 r., II CKN 606/99, nie publ.) i – co do zasady - należy się z nim zgodzić. W judykaturze zwrócono jednak uwagę na to, że legitymacja osoby zainteresowanej udziałem w takim postępowaniu ma charakter przesłanki materialnej. W sytuacji, gdy nie była ona kwestionowana i postępowanie przed sądem pierwszej instancji zakończyło się z udziałem określonego uczestnika postępowania, wniesiona przez niego apelacja nie może być odrzucona jako niedopuszczalna ze wskazaniem, że wynik sprawy nie dotyczy tego uczestnika i nie jest on zainteresowanym w rozumieniu art. 510 § 1 k.p.c. Apelacji takiej nie można uznać za wniesioną przez podmiot nieuprawniony. To, czy kwestionowane rozstrzygnięcie oddziałuje na sytuację prawną skarżącego podlega rozważeniu - w takim przypadku - w ramach oceny zasadności wniesionego środka odwoławczego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1998 r., II CKN 699/98, nie publ.). Skład orzekający aprobuje ten pogląd i uznaje, że odnosi się on w pełni do okoliczności rozpoznawanej sprawy, w której kwestia oddziaływania rozstrzygnięcia na prawa skarżącego pozostaje sporna.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz art. 373 w związku z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c. orzekł, jak w sentencji.